

Bruxelles, 12. svibnja 2023.
(OR. en)

9351/23

ENER 232
ENV 487
MARE 11
COMAR 16
PROCIV 30

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	12. svibnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 247 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE Godišnje izvješće o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti u Europskoj uniji za 2021.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 247 final.

Priloženo: COM(2023) 247 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.5.2023.
COM(2023) 247 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE

**Godišnje izvješće o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti u Europskoj uniji
za 2021.**

Sadržaj

1. UVOD	2
2. PRAVNA OSNOVA	3
3. METODOLOGIJA I PRIMLJENE INFORMACIJE	3
4. ODOBALNI NAFTNI I PLINSKI SEKTOR EU-a	4
4.1. Objekti i proizvodnja	4
4.2. Odobalni inspekcijski nadzori, istrage, mjere provedbe i regulatorni okvir	7
5. INCIDENTI I SIGURNOSNA UČINKOVITOST	8
6. ZAKLJUČCI	10

1. UVOD

Europska komisija od 2016. objavljuje godišnja izvješća o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti u EU-u.

Pravna je osnova ovog izvješća Direktiva 2013/30/EU¹ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ („Direktiva o odobalnoj sigurnosti”), Cilj joj je postići visoku razinu sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti u korist:

- i. radnika;
- ii. okoliša;
- iii. odobalnih platformi i opreme;
- iv. gospodarskih djelatnosti kao što su ribarstvo i turizam.

Direktivom kako je provode države članice pridonosi se:

- i. sprečavanju velikih nesreća i incidenata;
- ii. smanjenju broja incidenata;
- iii. provedbi djelotvornih mjera nakon nesreća i incidenata kako bi se ublažile njihove posljedice.

Kao i u prethodnim izvješćima, i u ovom se godišnjem izvješću:

- i. navode brojevi i vrste objekata u EU-u;
- ii. navode informacije o sigurnosnim incidentima u tim objektima;
- iii. procjenjuje sigurnosna učinkovitost odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti.

Izvješće sada obuhvaća razdoblje od šest godina. Sadržava evidenciju sigurnosne učinkovitosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti u državama članicama.

Ovo se Izvješće temelji na godišnjim nacionalnim izvješćima i podacima koje su države članice dostavile u skladu s Direktivom o odobalnoj sigurnosti.

Na Sjevernome moru i Atlantskom oceanu nalazi se 171 odobalni naftni i plinski objekt, na Sredozemnome moru ima ih 164, na Crnome moru osam, a na Baltičkome moru četiri. Nadležna tijela država članica ispitala su 2021. sigurnost 248 odobalnih objekata u svojoj nadležnosti. Zemlje nisu prijavile nijednu veliku nesreću.

Broj incidenata povećao se sa 16 u 2020. na 26 u 2021.

¹ SL L 178, 28. lipnja 2013., str. 66.

2. PRAVNA OSNOVA

U skladu s člankom 25. Direktive o odobalnoj sigurnosti Komisija mora objavljivati godišnja izvješća o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i njihovu učinku na okoliš. Ovo se izvješće temelji na pojedinačnim godišnjim izvješćima koja države članice moraju dostaviti Komisiji. U točki 3. Priloga IX. Direktivi utvrđuju se minimalne informacije koje godišnja izvješća moraju sadržavati:

- (a) broj, starost i lokaciju objekata;
- (b) broj i vrstu provedenih inspeksijskih nadzora i istraga, dodatno uz sve mjere provedbe ili presude;
- (c) incidente koji su se dogodili;
- (d) sve velike promjene regulatornog okvira koji se odnosi na odobalne djelatnosti;
- (e) uspješnost odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti.

Države članice moraju objaviti i dostaviti tražene informacije do 1. lipnja u godini nakon predmetnog razdoblja izvješćivanja (npr. 1. lipnja 2022. za 2021.).

Države članice moraju dostaviti informacije putem obrazaca utvrđenih u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1112/2014 od 13. listopada 2014.² Ti obrasci:

- i. operaterima i vlasnicima odobalnih naftnih i plinskih objekata omogućuju razmjenu informacija o pokazateljima velikih opasnosti;
- ii. državama članicama omogućuju objavljivanje informacija o pokazateljima velikih opasnosti.

Objavljene su smjernice³ u kojima se nalaze konkretne informacije o toj provedbenoj uredbi i objašnjenja za upotrebu obrazaca za izvješćivanje.

3. METODOLOGIJA I PRIMLJENE INFORMACIJE

Države članice moraju putem obrazaca dostaviti jasno definirane informacije o sigurnosnim incidentima u svojem odobalnom naftnom i plinskom sektoru. Moraju biti uključene informacije o odobalnim naftnim i plinskim objektima u EU-u, primjerice njihov broj, vrsta, lokacija i starost. Izvješća država članica moraju sadržavati i podatke o broju i. provedenih odobalnih inspeksijskih nadzora, istraga i mjera provedbe; ii. incidenata po kategoriji i iii. ozljeda.

Komisija je za potrebe ovog godišnjeg izvješća iskoristila informacije koje su dostavili Bugarska, Cipar, Danska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Irska, Italija, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Rumunjska i Španjolska. Ostale države članice nisu bile aktivne u odobalnom naftnom i plinskom sektoru ili nisu dostavile relevantne informacije.

² SL L 302, 22. listopada 2014., str. 2.

³ https://euoag.jrc.ec.europa.eu/files/attachments/2015_11_25_implementing_regulation_guidance_document_final.pdf

Sve države članice u kojima se obavljaju odobalne naftne i plinske djelatnosti izjavile su da su dostavile sve potrebne informacije o svim objektima.

4. ODOBALNI NAFTNI I PLINSKI SEKTOR EU-a

4.1. Objekti i proizvodnja

Godine 2021. države članice prijavile su 347 objekata u vodama EU-a (vidjeti tablicu 1.).

- Većina odobalnih objekata⁴ nalazi se na Sjevernome moru i Atlantskom oceanu.
- Oko 43 % tih objekata nalazi se u nizozemskom dijelu Sjevernog mora (poznatom kao isključivi gospodarski pojas Nizozemske).
- Italija je najaktivnija država članica na Sredozemnom moru (40 % svih objekata u vodama EU-a), a slijedi je Hrvatska.
- Na Crnom moru trenutačno samo Rumunjska ima etabliranu odobalnu industriju nafte i plina. Bugarska nastavlja s odobalnim istraživanjem ugljikovodika, ali ima samo jedan objekt i stoga proizvodi vrlo malo nafte i plina.
- Na Baltičkom moru samo Poljska ima odobalne objekte.

⁴ Podaci o pomičnim odobalnim jedinicama za bušenje nisu uključeni u podatke iz odjeljka 4.1.

Tablica 1.: Objekti 1. siječnja 2021.: vrsta objekta po regiji i državi članici

Regija	Zemlja	Vrsta objekta(*)					Razlika u odnosu na 2020.
		FMI	NUI	FNP	FPI	Ukupno (regija/zemlja)	
Baltičko more		3	1	0	0	4	—
	Poljska	3	1	0	0	4	—
Crno more		5	3	0	0	8	–1
	Bugarska	0	1	0	0	1	—
	Rumunjska	5	2	0	0	7	–1
Sredozemno more		16	146	0	2	164	–1
	Hrvatska	2	17	0	0	19	–1
	Grčka	1	1	0	0	2	—
	Italija	12	126	0	2	140	—
	Španjolska	1	2	0	0	3	—
Sjeverno more i Atlantik		55	115	1	0	171	–14
	Danska	7	11	1	0	19	–11
	Njemačka	1	1	0	0	2	—
	Irska	2	0	0	0	2	—
	Nizozemska	45	103	0	0	148	–3
Ukupno (za vrstu objekta)		79	265	1	2	347	–16

(*) FMI: nepomični objekt s posadom, FNP: nepomični neproizvodni objekt, FPI: plutajući proizvodni objekt, NUI: najčešće nenadgledani objekt.

Više od polovine odobalnih objekata pušteno je u pogon u razdoblju od 1980. do 2000.; u 2021. nije pušten u rad ni jedan novi nepomični objekt. Razvoj novih proizvodnih objekata na Sjevernom moru i Atlantiku od 2010. je u znatnom padu.

Oko 81 % domaće nafte i plina u EU-u (14 710 kilotona ekvivalenta nafte) proizvodi se na Sjevernom moru i Atlantiku (vidjeti tablicu 2.), najviše u Nizozemskoj i Danskoj. Italija i Hrvatska najveći su proizvođači na Sredozemnom moru. Na Crnom moru samo Rumunjska ima značajnu proizvodnju.

Tablica 2.: Odobalna proizvodnja nafte i plina u EU-u u kilotonama ekvivalenta nafte (ktoe) 2021.

Regija	Zemlja	ktoe	% ukupne proizvodnje u EU-u	% promjene u odnosu na 2020.
Baltičko more		267	1,5 %	+7,2 %
	Poljska	267	1,5 %	+7,2 %
Crno more		1 051	5,8 %	−10,9 %
	Bugarska	14	0,1 %	−53,9 %
	Rumunjska	1 037	5,7 %	−9,7 %
Sredozemno more		2 159	11,9 %	−22,6 %
	Hrvatska	185	1,0 %	−23,2 %
	Grčka	63	0,3 %	−35,1 %
	Italija	1902	10,5 %	−21,5 %
	Španjolska	9	0,05 %	−70 %
Sjeverno more i Atlantik		14 710	80,9 %	−6,4 %
	Danska	4 561	25,1 %	−7,4 %
	Njemačka	854	4,7 %	−4 %
	Nizozemska	9 295	51,1 %	−5,4 %
Ukupno		18 187	100 %	−8,8 %

Proizvodnja se blago povećala u Poljskoj, ali se smanjila u svim ostalim državama članicama, posebno u Bugarskoj, Grčkoj i Hrvatskoj. Proizvodnja se 2021. u državama članicama u odnosu na 2020. smanjila za 9 % (oko 1 754 kilotone ekvivalenta nafte).

Od ukupne proizvodnje u EU-u mjerene u kilotonama ekvivalenta nafte (ktoe) 70 % činio je plin, a 30 % nafta. Najveći proizvođač nafte bila je Danska s 3 335 ktoe, a slijedile su je Njemačka (843 ktoe), Nizozemska (430 ktoe) i Italija (416 ktoe).

4.2. Odobalni inspekcijski nadzori, istrage, mjere provedbe i regulatorni okvir

Nadležna tijela u državama članicama redovito su 2021. provodila inspekcijske nadzore odobalnih objekata u svojoj nadležnosti (vidjeti tablicu 3.) – što više objekata određena zemlja ima, to više inspekcijskih nadzora obično provodi.

U odnosu na 2020. povećao se broj inspekcijskih nadzora, radnih dana utrošenih na inspekcijske nadzore i pregledanih objekata. Inspektori su posebno na objekte utrošili mnogo više vremena nego 2020.

Tablica 3.: Odobalni inspekcijski nadzori po regiji i državi članici 2021.

Regija	Zemlja	Inspekcijski nadzori	Radni dani provedeni na objektu (bez putovanja)	Broj objekata nad kojima je proveden inspekcijski nadzor
Baltičko more		2	12	5
	Poljska	2	12	5
Crno more		11	54	7
	Bugarska	0	0	0
	Rumunjska	11	54	7
Sredozemno more		279	420	179
	Hrvatska	51	51	9
	Cipar	1	3	1
	Grčka	2	26	2
	Italija	222	339	164
	Španjolska	3	1	3
Sjeverno more i Atlantik		66	163	57
	Danska	20	87	18

	Njemačka	2	4	1
	Irska	6	42	3
	Nizozemska	38	30	35
Ukupno		358	649	248

Člankom 18. Direktive o odobalnoj sigurnosti nadležnim se nacionalnim tijelima daju određena prava i ovlasti u odnosu na djelatnosti i objekte u njihovoj nadležnosti. Te ovlasti uključuju pravo zabrane djelatnosti i pravo da se zahtijeva provedba mjera kojima se osigurava usklađenost s upravljanjem rizicima i sigurnost djelatnosti.

Hrvatska je 2021. započela jednu istragu velike nesreće. Danska i Hrvatska provele su 2020. po jednu istragu⁵.

Nijedna država članica 2021. nije poduzela mjeru provedbe. Jedinu mjeru provedbe 2020. poduzela je Danska.

5. INCIDENTI I SIGURNOSNA UČINKOVITOST

Operateri i vlasnici objekata te nacionalna tijela moraju prijaviti svaku nesreću ili situaciju ozbiljne opasnosti („događaj”). Međutim, jedan događaj može se kategorizirati kao jedan ili više incidenata. Na primjer, za isti se događaj moraju prijaviti dvije kategorije incidenata ako je došlo do (a) neplaniranog ispuštanja plina, zbog čega je (b) bila potrebna evakuacija osoblja.

Države članice prijavile su 26 događaja⁶ 2021., dok ih je 2020. prijavljeno 15:

- Danska – 13 događaja, ali bez velikih nesreća (8 događaja 2020., uključujući jednu veliku nesreću),
- Nizozemska – 11 događaja, ali bez velikih nesreća (4 događaja 2020.),
- Hrvatska – 2 događaja, ali bez velikih nesreća (3 događaja 2019.).

Velike nesreće uključuju incidente koji bi mogli uzrokovati gubitak života ili ozbiljne ozljede (čak i ako do toga nije došlo).

Od incidenata do kojih je došlo 2021., njih 77 % pripada kategoriji neplaniranog ispuštanja plina i/ili nafte, 11,5 % odnosilo se na kvarove elemenata kritičnih za sigurnost i okoliš, i 11,5 % na gubitak strukturne cjelovitosti. S pozitivne strane, nije prijavljen nijedan sudar plovila ni helikopterska nesreća te nijedan incident nije doveo do gubitka života.

⁵ Danska je provela istragu jedne velike nesreću, a Hrvatska je provela istragu u pogledu sigurnosti i zaštite okoliša.

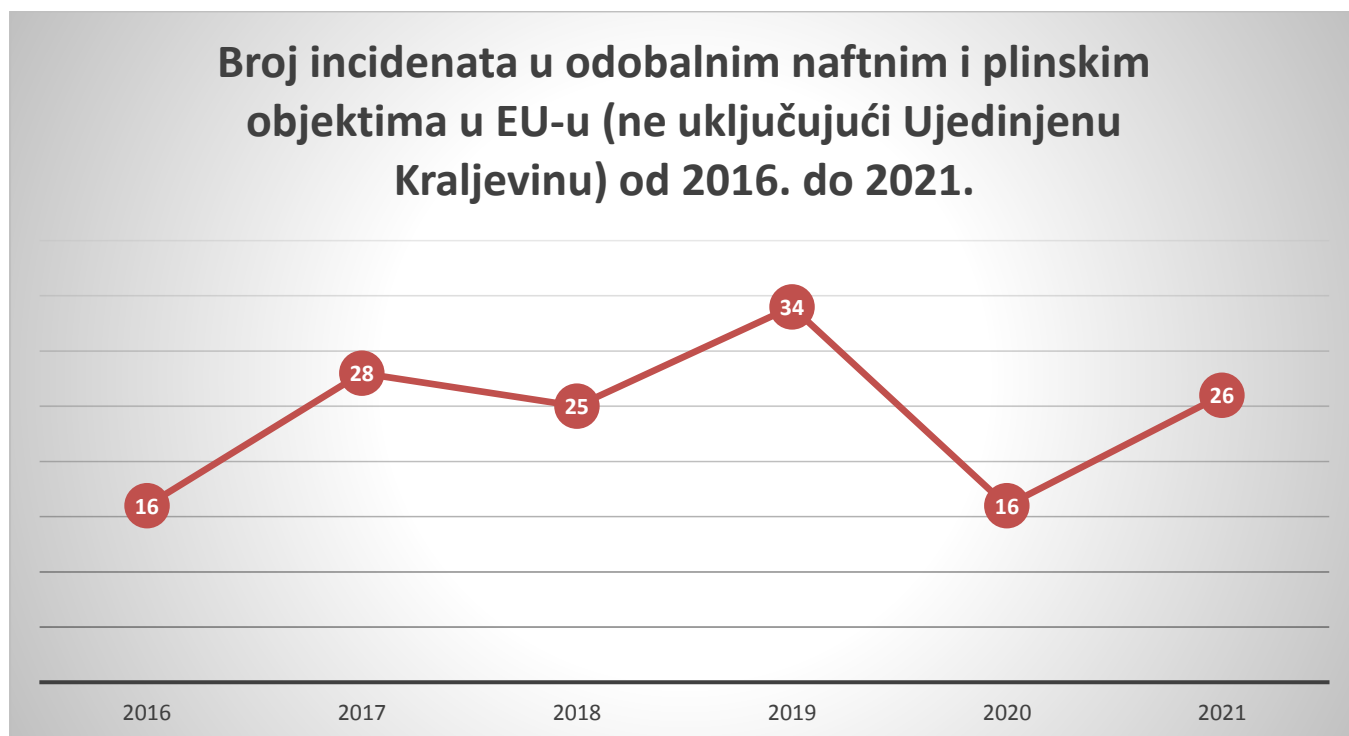
⁶ Obveza izvješćivanja ne obuhvaća sve događaje (npr. one koji se ne odnose na djelatnosti).

Tablica 4.: Incidenti po kategorijama (iz Priloga IX. Direktivi o odobalnoj sigurnosti) 2021.

Kategorija	Ukupno	Udio u kategoriji	Udio u ukupnom broju incidenata
(a) Neplanirano ispuštanje – ukupno	20	100 %	76,92 %
Požari uzrokovani zapaljenom naftom/zapaljenim plinom	1	5 %	3,85 %
Eksplodije uzrokovane zapaljenom naftom/zapaljenim plinom	0	0 %	0 %
Nezapaljeni plin	6	30 %	23,08 %
Nezapaljena nafta	10	50 %	38,46 %
Opasna tvar	3	15 %	11,54 %
(b) Gubitak nadzora nad bušotinom – ukupno	3	100 %	11,54 %
Erupcije	0	0 %	0 %
Erupcija/aktivacija sustava za preusmjeravanje	3	100 %	11,54 %
Neispravnost barijere u bušotini	0	0 %	0 %
(c) Kvar elementa kritičnog za sigurnost i okoliš	3	100 %	11,54 %
(d) Gubitak strukturne cjelovitosti – ukupno	0	0 %	0 %
Gubitak strukturne cjelovitosti	0	0 %	0 %
Gubitak stabilnosti/uzgona	0	0 %	0 %
Neželjeni pomak	0	0 %	0 %
(e) Sudari plovila	0		
(f) Helikopterske nesreće	0		
(g) Nesreće sa smrtnim posljedicama^(*)	0		
(h) Ozbiljne ozljede pet ili više osoba u istoj nesreći	0		
(i) Evakuacija osoblja	0		
(j) Ekološke nesreće	0		
Ukupno	26		100 %

(*) Samo ako su povezane s velikom nesrećom.

U EU-u se ukupan broj incidenata povećao sa 16 u 2020. (ne uključujući Ujedinjenu Kraljevinu) na 26 u 2021. (vidjeti u nastavku). To je gotovo jednako broju iz 2018.

To je povećanje uglavnom rezultat povećanja broja neplaniranih ispuštanja nafte i plina. Broj incidenata koji uključuju gubitak nadzora nad bušotinom porastao je od nula u 2020. na tri u 2021. S pozitivnije strane, 2021. nije bilo incidenata koji su se smatrali velikim nesrećama, dok ih je 2020. bilo dva.

6. ZAKLJUČCI

Godine 2021. u EU-u je postojalo 347 odobalnih naftnih i plinskih objekata. Ukupna proizvodnja nafte i plina smanjila se s 19 941 kilotona ekvivalenta nafte 2020. na 18 187 kilotona ekvivalenta nafte 2021. Danska i Nizozemska proizvele su 76 % ukupne količine odobalne nafte i plina u EU-u.

Komisija je procijenila sigurnost odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti EU-a na temelju informacija koje su dostavile države članice u skladu s pravilima iz Provedbene uredbe o izvješćivanju. Stoga točnost Komisijine analize ovisi o točnosti tih informacija.

U 2021. nacionalna tijela provela su inspekcijske nadzore nad 248 objekata (u odnosu na 141 u 2020.) s ciljem osiguravanja visoke razine sigurnosti u odobalnim naftnim i plinskim djelatnostima. Nijedna zemlja nije izvijestila o mjerama provedbe.

U 2021. nije bilo velikih nesreća, dok su 2020. bile dvije. Ukupan broj incidenata (kako su kategorizirani u tablici 4.) povećao se sa 16 u 2020. na 26 u 2021., uglavnom zbog povećanja broja incidenata u Nizozemskoj (s 4 na 11). Države članice prijavile su da je došlo do 22 ozljede i 4 ozbiljne ozljede.

Zaključno, zahvaljujući obveznim inspekcijskim nadzorima i korektivnim mjerama poduzetima u skladu s Direktivom o odobalnoj sigurnosti, rad nadležnih tijela država članica ponovno je rezultirao sigurnim odobalnim naftnim i plinskim djelatnostima.

Kako bi se zadržala ta visoka razina sigurnosti, Komisija nastavlja blisku suradnju sa Skupinom nadležnih tijela Europske unije za odobalne naftne i plinske djelatnosti (EUOAG). Ta skupina promiče primjere najbolje prakse za sigurno obavljanje svih djelatnosti i pomaže nacionalnim tijelima zastupljenima u toj skupini.